Дата: 21.01.2022 **Клас:** 4-А (І група) **Вчитель:** Мугак Н.І.

Урок: українська мова.

Тема. Розвиток зв'язного мовлення. Написання розповіді про своє ставлення до персонажів тексту. Тема для спілкування: «Стосунки між однолітками»

Мета: вчити учнів оцінювати поведінку героїв прочитаного твору, висловлювати власні думки у письмовій формі, будувати діалог на задану тему; розвивати зв'язне мовлення; виховувати культуру поведінки, дружелюбність, бажання відповідати на погані вчинки людей добром; вчити учнів застосовувати набуті знання, уміння та навички у процесі виконання завдань; вчити писати розповіді за поданими запитаннями, самостійно складати план; розвивати аналітичне мислення, увагу; виховувати спостережливість, взаємоповагу; інтерес до оточуючого.

Обладнання: презентація.

Опорний конспект уроку

І. Організація класу.

1. Емоційне налаштування.

Якщо друг у тебе є, Життя радісним стає. Разом можна все зробити, Тож без друга не прожити.

2. Психологічна настанова на урок. Вправа «Самоналаштування».

3. Гімнастика для очей.

II. Актуалізація знань.

1. Робота над загадкою.

Знають і дорослі, й діти: Є безцінний скарб на світі. Скарб не можна цей купити, Його треба заслужити Добрим серцем, чесним, щирим, Відданим і незрадливим, Вмінням руку простятти І в біді допомотти. Здогадались, про що йдеться? Як чудовий скарб цей зветься? Дружба

2. Бесіда за темою «Дружба».

Люди постійно спілкуються один в одним. Вони не можуть жити поіншому. Кожен добре знає, як страшно бути самотнім. Добре, коли є товариші, друзі, приятелі. Як ви гадаєте, ці слова мають однакове значення чи різне.

Так, це слова-синоніми, а це означає, що вони близькі за значенням, але не однакові. З'ясуйте значення цих слів за словником. Яке з них означає тісні, близькі стосунки?

Так, це слово «друг». Доберіть антоніми до цього слова. (Варог, недруг).

Утворіть спільнокореневі слова.

(Подруга, дружба, дружній, подружитися, дружелюбний).

Які ж якості повинен мати справжній друг? (Безкорисливість, чесність, вірність, взаємовиручка, взаємопідтримка, повага, довіра, доброта, справедлива критика, корисні поради). Щодня ми спілкуємося з близькими людьми, зі своїми друзями. Часто друзі звертаються до нас за допомогою, про щось просить. І в дружбі, і в спілкуванні ми можемо поводитись по-різному. Іноді наша поведінка всік радує І всім приємно з нами дружити. А іноді ми робимо такі вчинки, від нюк намі стає соромно, а друзям - боляче. І мине багато часу, перш ніж ми зрозуміємо, як недобре зробили людині. Дружба — це правда, доброта, чесність кожного. Обов'язково слід поважати тих, з ким дружите. Ніколи не обманюйте і не ображайте їх. Будьте терплячими. Завжди грайте чесно, не дражніться. Чи доводилося вам чути на свою адресу дражнилки чи образи? Від кого? Як ви реагували на образи?

III. Повідомлення теми уроку.

Завдання 1. Прослухайте текст. Читання тексту вчителем.

Дражнилка

Цей Толик такий вреднющий, що в цілім світі не знайти. Усім дітям у нашому дворі він придумує образливі прізвиська. А вчора потрапив йому на очі я, і він мало не довів мене до сліз

Ми гралися у дворі, й тут моя бабуся вийшла на балкон і гукнула:

- Вітю, додому!
- А Толик тут як тут:
- Вітя-муритя, солона копитя.

І всі почали сміятися з мене й повторювати цю нісенітницю. Мені було дуже прикро. Але, як на зло, я нічого не міг придумати у відповідь і пішов додому з єдиним наміром — скласти про Толика якусь смішну й дошкульну дражнилку.

Після обіду я став підбирати до слова «Толик» якесь співзвучне слово. Спочатку придумав «Толик-<u>нолик</u>». Але це було зовсім не образливе прізвисько. Я ще трохи напружився – і в мене вийшло «Толик, Толик – круглий нолик».

Ні, не те — якась ніжна дражнила. Я помучився ще може з півгодини й придумав «Толька, Толька — зелена квасолька». Та це було знов не те, що мені хотілось. Я пішов до свого старшого брата по допомогу. Але Олег попросив не заважати йому робити уроки.

Йти надвір мені не хотілося. Однак треба було вигуляти песика <u>Кузика</u>. Я взяв м'яча, і ми з <u>Кузею</u> пішли. Толик сидів на лавочці. Побачивши мене, він кисло скривився.

Я гарячково став пригадувати свої дражнили про нього. І раптом зрозумів, що робити цього зовсім не слід. Мені <u>перехотілося</u> казати Толикові образливі слова, і я запропонував:

- Толику, ходімо пограємо з <u>м'ячем</u>. Толик страшенно здивувався. Тому мить помовчав, а потім відповів:
 - Гаразд, Вітю, ходімо.

Він більше ніколи не згадував ту неприємну дражнилку.

Завдання 2. Поясни, як ти розумієш значення поданих слів.

Дражнилка, шкодливий, прізвисько, нісенітниця, прикро, намір, дошкульний, образливий, гарячково.

Дражнилка - дошкульні слова, які говорять, для того щоб когось образити.

Шкодливий – який завдає або може завдати шкоди здоров'ю, негативно впливає на когось, щось.

Намір - задум, бажання зробити що-небудь.

Горячково – хворобливо-збудливо, нервово, надмірно поспішно.

Нісенітниця - щось безглузде, нерозумне, без усякого змісту, дурниця.

Дошкульний - той, який викликає, спричиняє біль, ображає кого-небудь уїдливими словами; їдкий, злобнонасмішкуватий. Прикро - неприємно.

Образливий - слово або вчинок, які викликають почуття гіркоти, досади.

Прізвисько - найменування, яке іноді дається людині (крім справжнього прізвища та імені) і вказує на яку-небудь рису її характеру, зовнішності, діяльності, звичок.

Завдання 3. Разом з однокласниками й однокласницями обговоріть ситуацію, описану в тексті, за поданими запитаннями.

- 1. Як думаєте, чому Толик придумував дражнилки?
- 2. Чи сподобалось вам, що Вітя так легко пробачив Толикові образу?
- 3. Чи вважаете ви Вітю слабкодухим?
- 4. Як, на вашу думку, можна було провчити Толика?
- 5. Чи зрозумів Толик, що вигадування дражнилок погана справа?
- 6. Як би ви вчинили на місці Віті?
- 7. Кому з вас доводилось потрапляти в подібну ситуацію? Як ви з неї виходили?

Завдання 4. Розкажи, як ти оцінюєш поведінку кожного хлопчика. Можеш скористатися запитаннями.

- 1. Яким був Толик?
- 2. Чим він образив Вітю?
- 3. Яким був Вітя?
- 4. Як він поставився до образи Толика?
- 5. Як хлопчички помирилися?
- Чи зрозумів Толик, що поводився з Вітею погано?
- 7. Чи правильно, на твою думку, вчинив Вітя?
- Як вважаєш, чим краще відповідати на зло – злом чи добром?

Довідка

Довідка: шкодливий, доброзичливий, стриманий, задерикуватий, знахабнілий, миролюбивий, безжальний, добрий.

Завдання 5. Підготуйся до складеної розповіді. Випиши з довідки слова, які характеризують кожного хлопчика.

Вітя - доброзичливий, стриманий, миролюбний, добрий.

Толик - шкодливий, задерикуватий, знахабнілий, безжальний. Завдання 6. Запиши свою розповідь. Пригадай, Як треба записувати кожну частину тексту? Зразок тексту.

Як краще провчити?

Толик був задерикуватим хлопчиком. Всім дітям у дворі він придумував прізвиська. Мало не довів до сліз Вітю, склавши про нього образливу дражнилку, з якої сміялися всі діти.

Вітя ж навпаки — доброзичливий і стриманий. Йому було дуже прикро від такої поведінки Толі. Хлопчик вирішив помститися своєму образнику. Він намагався придумати і на нього якусь дошкульну дражнилку. Та всі його спроби були марні. Прізвиська виходили зовсім необразливі.

Коли їм довелося знову зустрітися, миролюбному Віті зовсім перехотілося говорити образливі слова. Натомість він запропонував Толику погратися з м'ячем. Толя був дуже здивований такій поведінці товариша. Він зрозумів свою помилку і більше ніколи не згадував ту неприємну дражнилку.

Я вважаю, що Вітя вчинив правильно, не давши можливості злу перебороти добро. Коли людина робить добро іншій людині, то від цього приємно їм обом. Я вірю, що хлопці стануть хорошими друзями.

Завдання 7. Прочитай свою розповідь. Якщо знайдеш помилки – виправ їх.

Завдання 8. Намалюйте кольоровими олівцями ілюстрацію до свого твору.

IV. Підсумок уроку.